

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-08-

Nr. (4.5-82E)-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL REGLAMENTO (ES) 2022/868 ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reglamento (ES) 2022/868 įgyvendinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo nustatomas 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas), 7, 8, 13 ir 23 straipsnių įgyvendinimas.

Reglamentas (ES) 2022/868 įsigaliojo 2022 m. liepos 20 d. ir Europos Sąjungos valstybės narės privalo jį taikyti nuo 2023 m. rugsėjo 24 d.

I. Sprendžiama problema	<p>Nutarimo projektas parengtas siekiant tinkamai įgyvendinti 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas reglamentas (ES) 2018/1724, (toliau – Reglamentas (ES) 2022/868) 7, 8, 13 ir 23 straipsnius.</p> <p>Pagal Reglamento (ES) 2022/868 7 straipsnio 1 dalį kiekviena valstybė narė turi paskirti kompetentingą instituciją, kuri padėtų viešojo sektoriaus įstaigoms, suteikiančioms galimybę pakartotinai naudoti Reglamento (ES) 2022/868 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas duomenų kategorijas (komercinio konfidencialumo, įskaitant verslo, profesines ar bendrovės paslaptis; statistinio konfidencialumo; trečiųjų šalių intelektualios nuosavybės teisių apsaugos; asmens duomenų apsaugos tiek, kiek tokie duomenys nepatenka į Direktyvos (ES) 2019/1024 taikymo sritį) arba atsisakančioms suteikti tokią galimybę.</p> <p>Pagal Reglamento (ES) 2022/868 8 straipsnio 1 dalį valstybė narė turi paskirti bendrą informacinį punktą, kuris užtikrintų, kad visa aktuali informacija apie Reglamento (ES) 2022/868 5 ir 6 straipsnių taikymą būtų prieinama ir lengvai pasiekama per bendrą informacinį punktą.</p> <p>Pagal Reglamento (ES) 2022/868 13 straipsnį valstybė narė turi paskirti už duomenų tarpininkavimo paslaugas atsakingą kompetentingą instituciją, kuri užtikrintų duomenų tarpininkų teisinį reguliavimą, nustatytų reikalavimus ir tvarkas duomenų tarpininkavimo paslaugų teikėjų teikiams pranešimams, apibrėžtų naujas duomenų tarpininkavimo paslaugų teikimo sąlygas, atliktų atitikties stebėseną, nagrinėtų skundus, skirtų baudas ar taikytų sankcijas.</p> <p>Pagal Reglamentą (ES) 2022/868 23 straipsnį valstybė narė turi paskirti už duomenų altruizmo organizacijų registraciją atsakingą kompetentingą instituciją, kuri nustatytų nacionalinės duomenų altruizmo priemonės ir bendruosius registracijos reikalavimus, įsteigtų viešą pripažintų duomenų altruizmo organizacijų registrą, vykdytų registraciją, nustatytų pripažintų</p>
-------------------------	---

	<p>duomenų altruizmo organizacijų skaidrumo reikalavimus, taip pat duomenų subjektų ir duomenų turėtojų teisių ir interesų, susijusių su jų duomenimis, apsaugos reikalavimus.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Nutarimo projektu siūloma paskirti:</p> <p>1.1. Valstybės duomenų agentūrą kompetentinga įstaiga pagal Reglamento (ES) 2022/868 7 straipsnio 1 dalį ir bendru informaciniu punktu pagal Reglamento (ES) 2022/868 8 straipsnio 1 dalį;</p> <p>1.2. Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją už duomenų tarpininkavimo paslaugas pagal Reglamento (ES) 2022/868 13 straipsnio 1 dalį ir už duomenų altruizmo organizacijų registraciją atsakinga kompetentinga institucija pagal Reglamento (ES) 2022/868 23 straipsnio 1 dalį.</p> <p>2. Pavesti:</p> <p>2.1. Valstybės duomenų agentūrai atlikti Reglamento (ES) 2022/868 7 straipsnio 4 dalyje bei 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytas kompetentingos įstaigos ir bendro informacinio punkto funkcijas;</p> <p>2.2. Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai atlikti Reglamento (ES) 2022/868 11 straipsnio 7, 8, 9, 10, 11, 14 dalyse, 14 straipsnyje, 17 straipsnio 1 dalyje, 19 straipsnio 5, 6, 7 dalyse, 23 straipsnio 3 dalyje, 24 straipsnyje, 26 straipsnyje nustatytas už duomenų tarpininkavimo paslaugas ir duomenų altruizmo organizacijų registraciją atsakingos kompetentingos institucijos funkcijas;</p> <p>2.3. Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai kartu su Valstybės duomenų agentūra ne vėliau kaip iki 2024 m. liepos 1 d. pagal kompetenciją parengti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/868 įgyvendinimo“ projektą.</p> <p>3. Įgalinti ekonomikos ir inovacijų ministrą Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu pranešti Europos Komisijai apie Lietuvos Respublikos institucijas, įgaliotas atlikti kompetentingų institucijų funkcijas pagal Reglamento (ES) 2022/868 7 straipsnio 5 dalį, 13 straipsnio 1 dalį ir 23 straipsnio 2 dalį.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>1. Vertinant Valstybės duomenų agentūrai planuojamas priskirti Duomenų valdymo akto įgyvendinimo funkcijas, bendras minimalus papildomų darbuotojų skaičiaus poreikis yra 6 etatai: 1 darbuotojas (valstybės tarnautojas) – paslaugoms ir pagalbai kitoms institucijoms ir vartotojams teikti, 1 darbuotojas (valstybės tarnautojas) – teisiniams ir duomenų apsaugos aspektams vertinti bei priemonėms už teisinių reikalavimų nesilaikymą taikyti, 2 darbuotojai (1 valstybės tarnautojas ir 1 programuotojas (pareigybė įtraukta į Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1177 „Dėl Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašo patvirtinimo“ (toliau – iš trūkstamų profesijų sąrašo) – metodinei ir kitokiai pagalbai pseudoniminant, anoniminant duomenis ir užtikrinant konfidencialumą teikti, 2 darbuotojai (2 patyrę programuotojai iš trūkstamų profesijų sąrašo) – saugiai duomenų tvarkymo aplinkai pakartotiniam duomenų naudojimui užtikrinti, pripažintų duomenų altruizmo organizacijų registrai sukurti ir prižiūrėti, rekomendacijoms ir techninei pagalbai teikti). Darbo užmokesčio poreikis apskaičiuotas vadovaujantis Finansų ministro 2019 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 1K-41 „Dėl lėšų darbo užmokesčiui poreikio naujoms pareigybėms biudžetinėse įstaigose apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta „Lėšų darbo užmokesčiui poreikio naujoms pareigybėms biudžetinėse įstaigose apskaičiavimo metodika“ (toliau – metodika). Valstybės tarnautojo (II įstaigų grupė) mėnesio atlyginimą 2 336,63 EUR</p>

	<p>padauginus iš 12 mėnesių gaunamas 28 040 EUR (su darbdavio Sodra 28 446 EUR) poreikis 1 etatui metams. Kadangi Duomenų valdymo akto įgyvendinimui reikia trijų valstybės tarnautojų, iš viso reikia 84 120 EUR (su darbdavio Sodra 85 338 EUR) kasmet. Darbuotojų iš trūkstamų profesijų sąrašo skaičiuojamas darbo užmokestis skaičiuojamas vadovaujantis metodikos 4.3 papunkčiu pagal šiuo metu Valstybės duomenų agentūroje dirbančių, panašų darbą atliekančių ir panašią kvalifikaciją turinčių, darbuotojų darbo užmokestį, kuris yra apie 3 300 EUR per mėnesį (pareiginės algos koeficientas 14,8 ir 20 proc. kintama dalis) arba 39 600 EUR per metus (su darbdavio Sodra 40 174 EUR). Vieno programuotojo konfidencialumo užtikrinimui ir dviejų patyrusių programuotojų (3 etatai) darbo užmokesčio suma metams bus 118 800 EUR (su darbdavio Sodra 120 522 EUR). Sudėjus darbo užmokesčio poreikį valstybės tarnautojų ir darbuotojų iš trūkstamų profesijų sąrašo gaunamas bendras metinis 203 tūkst. EUR (su darbdavio Sodra 206 tūkst. EUR) papildomas poreikis Duomenų valdymo akto įgyvendinimui.</p> <p>2. Atsižvelgiant į tai, kad Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją numatoma paskirti už duomenų tarpininkavimo paslaugas atsakinga kompetentinga institucija ir už duomenų altruizmo organizacijų registraciją atsakinga institucija (toliau kartu – kompetentinga institucija), šių funkcijų vykdymui reikalingi papildomi žmogiškieji ir finansiniai ištekliai, t. y. 4 papildomos pareigybės ir joms išlaikyti reikalingi finansiniai ištekliai – 164,166 EUR (161 820 EUR darbo užmokesčiui + Sodra 2346 EUR) per metus ir 7200 EUR naujų darbo vietų įrengimui (vieneriems metams). Papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių poreikis grindžiamas tuo, kad Duomenų valdymo akto kompetentingos institucijos funkcijos apims duomenų tarpininkavimo paslaugų teikėjų pranešimų dėl apie paslaugų teikimą vertinimą, šių paslaugų teikėjų atitikties Duomenų valdymo akto III skyriuje nustatytiems reikalavimams stebėseną ir priežiūrą, duomenų altruizmo organizacijų registraciją ir jų atitikties Duomenų valdymo akto IV skyriuje nustatytiems reikalavimams stebėseną bei priežiūrą. Dalis minėtų funkcijų bus naujos ir nebūdingos dabar Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos vykdomoms asmens duomenų apsaugos priežiūros funkcijoms, pavyzdžiui, priežiūra dėl duomenų tarpininkavimo paslaugų teikėjų nustatytų komercinių sąlygų, įskaitant kainų nustatymą, užtikrinimas, kad paslaugos būtų teikiamos sąžiningai, skaidriai ir būtų nediskriminacinės, arba apims naujus priežiūros aspektus, pavyzdžiui, tinkamo ne asmens duomenų saugojimo, tvarkymo ir perdavimo saugumo lygio reikalavimų užtikrinimas. Sukurti reikiamas procedūras, parengti vidinius teisės aktus, kurie būtini pasiruošti minėtoms funkcijoms vykdyti reikalingi aukštos kvalifikacijos specialistai, turintys teisinių ir informacinių technologijų žinių, todėl jiems planuojama nustatyti 14,5 pareiginės algos koeficientą.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Nutarimo projektą, bus didinama institucijų ir įmonių duomenų valdymo branda. Duomenys yra svarbiausias skaitmeninės transformacijos elementas. Duomenimis grindžiamos inovacijos duos didžiulę naudą tiek Lietuvos ir Europos piliečiams, tiek ekonomikai, pavyzdžiui, bus tobulinama individualizuotoji medicina, užtikrinamas naujas judumas, efektyviai kovojama su klimato ir kt. Duomenų valdymas bus grindžiamas patikimu keitimusi duomenimis. Visuomenė bus informuota apie valstybės notifikuotas įmones – duomenų tarpininkus. Tai užtikrins duomenų saugumą ir patikimumą. Taip pat duomenų subjektams bus suteikta galimybė savanoriškai teikti duomenis apie save, jie būtų skirti naudoti bendrojo intereso tikslais. Tokie tikslai apimtų sveikatos priežiūrą, kovą su klimato kaita, judumo gerinimą, palankesnių sąlygų oficialios statistikos tobulinimui,</p>

	<p>rengimui ir sklaidai sudarymą, viešųjų paslaugų teikimo gerinimą arba viešosios politikos formavimą. Parama moksliniams tyrimams taip pat turėtų būti laikoma bendrojo intereso tikslu.</p>
--	--

Nutarimo projektas atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos patvirtinimo“, nuostatas.

Nutarimo projektui numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, Nutarimo projektui antikorupcinis vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektu įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“. Naujos sąvokos Nutarimo projekte neapibrėžiamos.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Pažymime, kad siekiant tinkamai užtikrinti Reglamento (ES) 2022/868 nuostatų įvykdymą, bus rengiamas atskiras Įstatymas dėl Reglamento (ES) 2022/868 įgyvendinimo.

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, siekdama įgyvendinti Nutarimo projektu jai paskirtas funkcijas, papildomai planuoja priimti šiuos Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymu tvirtinamus teisės aktus: Duomenų tarpininkavimo paslaugų teikėjų pranešimų vertinimo tvarkos aprašą, Duomenų altruizmo organizacijų registracijos tvarkos aprašą ir Duomenų valdymo akto atitikties stebėsenos tvarkos aprašą. Taip pat pakeisti Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 1156 „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatų patvirtinimo“.

Valstybės duomenų agentūra, siekdama įgyvendinti Nutarimo projektu jai paskirtas funkcijas, numato peržiūrėti ir atnaujinti šiuos teisės aktus: Duomenų nuasmeninimo ir pseudoniminimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2023 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. DĮ-13, Statistinio atskleidimo kontrolės vadovą, patvirtintą Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. DĮ-107, Atlyginimo už Valstybės duomenų agentūros atliekamus darbus apskaičiavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2023 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. DĮ-83, Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2023 m. balandžio 25 d. įsakymą Nr. DĮ-102 „Dėl įkainių už Valstybės duomenų agentūros atliekamus darbus patvirtinimo“ ir Valstybės duomenų teikimo sąlygų aprašą, patvirtintą Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2023 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. DĮ-154. Taip pat pakeisti Valstybės duomenų agentūros nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1295.

Pažymime, kad 2024 m. liepos 1 d. terminas Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai kartu su Valstybės duomenų agentūra pagal kompetenciją parengti Įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/868 įgyvendinimo“ projektą, nustatomas atsižvelgiant į tai, kad kol kas Europos Komisija nėra įsteigusi Europos duomenų inovacijų valdybos, kuri turėtų patvirtinti rekomendacijas, pagal kurias valstybės narės turi parengti nacionalinius teisės aktus šiam Reglamentui įgyvendinti, taip pat įvertinant tai, kad valstybės biudžeto asignavimai Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir Valstybės duomenų agentūrai, reikalingi naujoms pareigybėms įsteigti ir darbuotojams priimti bei numatytiems darbams atlikti, bus skirti 2024 metais.

Nutarimo projektas buvo derinamas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Valstybės duomenų agentūra ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS). Visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus per 5 darbo dienas nuo Nutarimo projekto paskelbimo TAIS.

Derinimo metu pastabų neturėjo: Valstybės duomenų agentūra ir Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija.

Derinimui pastabų turėjo: Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Su Lietuvos Respublikos finansų ministerija pastabos suderintos darbo tvarka. Pridedama derinimo pažyma dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabos, į kurią atsižvelgta iš dalies.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Skaitmeninės darbotvarkės departamento (vyresnysis patarėjas Petras Jakavonis, tel. +370 659 93645, el. p. petras.jakavonis@eimin.lt) Skaitmeninių iniciatyvų valdymo skyriaus vedėja Lina Giedraitienė (tel. +370 659 28842, el. p. lina.giedraitiene@eimin.lt) ir vyriausioji specialistė Ieva Bražinskė (tel. +370 650 16358, el. p. ieva.brazinske@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas
2. Nutarimo projekto derinimo pažyma, 3 lapai
3. Atitikties lentelė, 4 lapai

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė